
اخلاق و فنّ معلمي

مؤلف: ثريا گرجي - بن آبادي

انتشارات آموزش و پژوهش بوعلی

آدرس: تهران، میدان ولیعصر، نرسیده به خیابان زرتشت، کوچه ناصر،
پلاک ۳۲، واحد ۳، تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۳۷۴۲۸ -۲۱ bualipub@gmail.com

سرشناسه	گرچی دیز آبادی، ثریا - ۱۳۵۱
عنوان	اخلاق و منش معلمی
مشخصات نشر	تهران، انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی ۱۳۹۸
مشخصات ظاهر	۱۵۶ صفحه
شابک	۸-۵۱-۶۷۶۹-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	معلمان-اخلاق حرفه‌ای-جنبه‌های مذهبی-اسلام
رده‌بندی کنگره	BPr54/4
رده‌بندی دهکده	۲۹۷/۶۵۳
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۱۲۲۹۷
ناشر	انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی
مدیر مسئول	سیده نیلوفر شامرادی
مدیر اجرایی	محمد هادی احمدی
صفحه آرای و طراحی	انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی
تیراژ	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	۱۱ - ۱۴۰۰
چاپ و صحافی	چاپ آبان
قیمت	۳۴۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان و مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به ناشر می‌باشد. در صورتی که رتبه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از ناشر ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست

۹	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: اخلاق و مفاهیم آن و الگوهای اخلاق حرفه ای در امر تدریس
۱۱	اخلاق چیست؟
۱۷	مفهوم‌شناسی
۲۰	منشأ تفاوت بینشها در اخلاق
۲۱	تقسیم بندی اخلاق بر اساس حوزه‌های مختلف پژوهشی و مطالعاتی
۲۳	سه رویکرد مطرح در اخلاق کاربردی
۲۴	اخلاق از منظر قرآن
۲۴	خضر و موسی در فرهنگ قرآن
در	الگوی اخلاق حرفه‌ای در امر تدریس، بر اساس روش تعلیمی حضرت خضر (ع) در
۲۵	قرآن کریم
۲۸	تعیین موضوع کلاس
۲۹	تعیین شیوهی ارزیابی آزمون
۲۹	طرح مثال مرتبط با موضوع برای نهیم مسأله
۳۰	عدم سختگیری و رعایت اصول آسانگیری در امر تدریس
۳۰	تعدد مثالهای عمیق برای ماندگاری مطالب
۳۱	برعهده گرفتن موارد عملی تدریس توسط خود استاد
۳۱	عبور دادن دانشجو از استاد (کنار رفتن استاد از صحنه)
۳۳	تعمیم موضوع کلاس به سایر موارد زندگی
۳۵	فعل طبیعی
۳۷	فعل اخلاقی
۴۱	فصل دوم: آموزش و پرورش و جایگاه اخلاق در آن
۴۱	تربیت
۴۲	تربیت از دیدگاه اسلام
۵۵	آموزش و پرورش

- ۵۵ اهمیت درنگ در چپستی کار معلمی
- ۵۹ جایگاه اخلاق در آموزش و پرورش
- ۶۵ فصل سوم: واجب بودن علم و علم آموزی
- ۶۵ یادگیری
- ۶۶ علم چیست؟
- ۶۸ وجوب علم آموزی
- ۷۳ تشویق پیامبر(ص) به علمآموزی
- ۷۴ حقیقت علم از نظر رسول خدا(ص)
- ۷۵ تشویق به آموزش علم
- ۷۶ نهضت علمی پیامبر اکرم(ص) و نقش آن در پیشرفت علمی مسلمانان
- ۷۹ فصل چهارم: هنر و شغل علمی، شرایط و مسئولیت های آن
- ۷۹ هنر معلمی
- ۸۰ رهبری ممتاز و پیشینه
- ۸۳ رهبرانی را برگزینید و رفتارشان را تولید کنید
- ۸۴ هدفهای تمرین معلمی
- ۸۵ مسئولیتهای معلمین جدید
- ۸۶ هنر معلمی در عصر حاضر
- ۹۰ لزوم رشد یافتگی عقلی مربی و معلم
- ۹۲ جدول خویشتنسنج، جهت تشخیص تناسب فرد برای احراز شغل معلمی
- ۹۶ مهارتهای مورد نیاز برای تدریس
- ۹۸ احساسات عواطف معلمی
- ۱۰۰ ویژگیهای فردی که عزت نفس بالا دارد
- ۱۰۱ ویژگیهای افرادی که اعتماد و عزت نفس پایین دارند
- ۱۰۳ فصل پنجم: فرایند یاددهی و یادگیری و چگونگی بهبود آن و راز و رمزهای موفقیت در معلمی
- ۱۰۳ نگاهی به فرایند یاددهی و یادگیری در کلاس
- ۱۰۶ چگونه فرایند یاددهی و یادگیری بهبود مییابد؟
- ۱۰۹ سازماندهی کاوش

۱۱۰	عناصر مؤثر بر یادگیری دانش‌آموز در بهسازی مدارس و کلاس‌های درس
۱۱۳	روان‌شناسی یا حس مشترک
۱۲۱	دانستن چیزی را که آموزش می‌دهیم
۱۲۱	موفقیت در معلمی
۱۲۶	نگاه فرآیندی به کار معلمی
۱۲۸	برخی از کلیدهای زندگی شغلی و حرفه‌ای
۱۲۹	امانت‌داری
۱۳۴	مرام اخلاقی و تعهد حرفه‌ای
۱۳۶	تعریف مرام اخلاقی حرفه‌ای
۱۳۷	نشانه‌های تعهد حرفه‌ای
۱۳۸	اخلاق حرفه‌ای در تعلیم و تربیت
۱۳۹	چیستی اخلاق
۱۴۳	تعلیم و تربیت در ایران
۱۴۴	تعلیم و تربیت در مصر باستان
۱۴۸	نقش منابع در فعالیت‌های حرفه‌ای مدارس
۱۵۱	شوون مختلف معلمی
۱۵۳	احترام چیست؟
۱۵۴	آموزش مستمر
۱۵۴	آموزش تکراری
۱۵۵	فهرست منابع

پیشگفتار

کمال انسان در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، رسیدن به قرب الهی و حیات طیبه است و یکی از نهادهای مهم در این امر آموزش و پرورش می‌باشد و مهمتر از آن سکان‌دار این نهاد که معلم باشد، بسیار قابل توجه است. معلم، می‌تواند این نو نهال را به هر گونه که بخواهد تربیت و رشد و نمو دهد.

سیستم آموزش و پرورش، در هر کشوری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همه‌ی کشورهای موفق در دنیا، وامدار تلاش سیستم آموزش و پرورش خود می‌باشند؛ چرا که این نهاد است که مهمترین رکن توسعه؛ یعنی نیروی انسانی، محصل و کارآمد را برای کشور تربیت می‌کند و تحویل جامعه می‌دهد.

در این سیستم یکی از ارکان مهم، معلم می‌باشد. در سیستم‌های آموزشی، افراد زیادی فعالیت دارند و فعالیت‌های آن‌ها، به طور مستقیم یا غیر مستقیم، در تربیت دانش‌آموزان موثر است؛ اما در این میان، نقش معلمان از دیگر افراد بسیار برجسته‌تر می‌نماید. همان که دانش‌آموزان در مدرسه، بیشتر اوقات خود را زیر نظر آن‌ها سپری می‌کنند و تراکم دیگر هم فراهم آورنده‌ی زمینه برای فعالیت معلم‌ها می‌باشد. از این رو، بسیاری از معلمان و دانش‌آموزان نظام آموزشی سنتی و جدید، شکل‌گیری شخصیت خود را مرهون معلمان خود می‌دانند. یکی از نویسندگان که عمری را به معلمی گذرانده، می‌نویسد: یکی از تحصیل کرده-هایی که تحصیلات عالی و دکترای خود را در کشور آلمان به پایان رسانیده بود، چندین بار اقرار و اعتراف کرد که همه‌ی عقاید دینی او مدیون ارتباط با معلم خود بوده است؛ زیرا آنچه در فرایند تعلیم و تربیت به معلم انتقال می-

یابد، تنها معلومات و مهارت‌های معلم نیست؛ بلکه تمام صفات، خلقیات، حالات نفسانی و رفتار ظاهری او نیز به شاگردان منتقل می‌شود.

رابطه‌ی دانش‌آموز با معلم، یک رابطه‌ی باطنی و معنوی است. دانش‌آموز، معلم را شخصیتی محترم و ممتاز می‌داند که او را در بزرگ شدن و به استقلال و آزادی رسیدن و به عضویت رسمی جامعه در آمدن، کمک و مساعدت می‌نماید. معلم، با روح و جان دانش‌آموز سروکار دارد و به همین جهت به عنوان یک الگوی محبوب و مطاع پذیرفته می‌شود. دانش‌آموز، اگر چه قبلاً در محیط خانواده، علوم و اطلاعات فراوانی را کسب کرده، رفتارهایی را آموخته و به امری عادت کرده و تا حدودی شخصیت او شکل گرفته است؛ ولی هنوز شکل ثابت به خود نگرفته و تا حد زیادی قابل انعطاف و تغییر می‌باشد. کودک و نوجوان در این سن، از محیط خانواده خارج می‌شود و به طور رسمی در اجتماعی جدید؛ یعنی مدرسه و یا دانشگاه پذیرفته می‌شود.

دانش‌آموز در این اجتماع جدید فرصت می‌یابد تا افکار و اندوخته‌های دینی و رفتار و عادت‌های گذشته‌اش را بازنگری قرار دهد و شخصیت خویش را بسازد و تکمیل و تثبیت نماید.